WIKIPEDIA

Thai

Thai er et tai-språk som tales i Thailand, hvor det er nasjonalspråk og offisielt språk.

Thai er et tonalt og isolerende språk, de fleste ord på thai er enstavelsesord. Det antas at thai har sitt opphav i Sør-Kina, og det har blitt foreslått at det er i slekt med austronesiske, austroasiatiske eller sino-tibetanske språk. Vanligvis ansees tai-kadai-språkene likevel for å være en egen språkgruppe. Thai danner dog en språkbunt med andre språk i regionen, som khmer, vietnamesisk og laotisk. I tillegg har thai tatt til seg en mengde ord fra sanskrit og pali; spesielt ord som har med religion, stat og styresett vil ha sitt opphav i disse språkene. Nyere lånord vil ofte ha sitt opphav i europeiske språk som portugisisk, fransk, og spesielt engelsk.

Thai og laotisk er delvis innbyrdes forståelige språk, ettersom språkene er nært beslektet. Noe som gjør det ene språket vanskelig å forstå for en som snakker det andre, er at mye av det grunnleggende vokabularet er forskjellig, mens mer formelle ord (som det gjerne ikke er naturlig å bruke i alle sammenhenger) har større likheter.[2] Til en viss grad er det nok lettere for laotisk-talende å forstå thai enn det er for thai-talende å forstå laotisk, ettersom den thai-språklige kulturen står sterkere, gjennom TV- og radio som også kan mottas i Laos, og flere bokutgivelser. De som snakker laotisk vil derfor i større grad bli eksponert for thai, enn thai-språklige vil bli eksponert for laotisk.

Thai

ภาษาไทย phasa thai

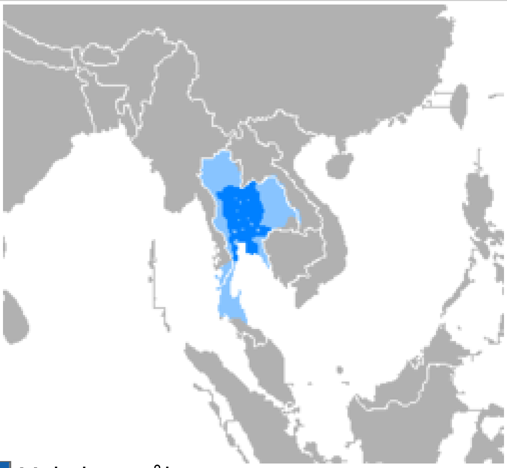

🟦 Majoritetspråk
🟦 Minoritetspråk

Brukt i	Thailand
Antall brukere	20 230 000[1]
Lingvistisk klassifikasjon	Tai-kadai-språk Kam-tai-språk Be-tai-språk Tai-sek-språk Tai-språk Sørvestlig Østlig sentralt Chiang Saeng **Thai**
Skriftsystem	Thai-skrift

Offisiell status

Offisielt i	Thailand
Normert av	Det kongelige thailandske institutt

Språkkoder

ISO 639-1	`th`
ISO 639-2	`tha`
ISO 639-3	`tha`

Wikipedia på thai
Thai på Wiktionary
Portal: Språk

Innhold

Dialekter, registre og ordforråd
  Dialekter
  Registre
  Eufoni
Skriftsystem
Fonologi
  Vokaler
  Konsonanter
  Toner
Grammatikk
  Syntaks
    Spørsmål

  - Substantiv
  - Pronomen
  - Adjektiv
  - Verb
    - Tid og aspekt
    - Passivum
  - Adverb
- **Referanser**
- **Eksterne lenker**

Dialekter, registre og ordforråd

Flere lokale varianter av thai-språket finnes, og i tillegg benytter thai seg av tre registre. Utgangspunktet for thai finner man i den dialekten som snakkes i og rundt Bangkok, såkalt **sentral-thai**; det er denne dialekten som skriftspråket bygger på, som brukes i radio og TV og som er undervisningsspråk på skoler og universiteter.

Vanligvis deles thai inn i fire hoved-dialekter: I tillegg til sentral-thai finnes **sør-thai**, **nord-thai** og **nordøstlig-thai**. Forskjellene mellom disse dialektene er i hovedsak knyttet til lydlære og ordforråd, ikke til grammatikk.[3] I motsetning til Norge der man vanligvis vil forstå folk som snakker andre dialekter, har thaier ofte problemer med å forstå andre dialekter enn dem de er vant til å høre.

Dialekter

I den nordøstlige delen av Thailand, Isan, er det en stor minoritet som snakker en dialekt av laotisk, et annet tai-språk. Denne dialekten kalles gjerne isan og ansees for å være enten en dialekt av thai som ligner noe på laotisk, eller et eget språk, for å skille den fra laotisk. (Dette ble vanlig under den kalde krigen da man ikke ønsket at den laotiske minoriteten i Thailand skulle identifisere seg med kommunistene som styrte Laos.[2]) Fra laotisk/isan i nordøst, til Bangkok i sør, er det et dialektkontinuum, med Khorat-dialekten som midtpunkt. Sør i Thailand, brukes en annen dialekt, sør-thai. Ettersom sentral-thai har en sterk posisjon og spres gjennom aviser, og spesielt TV og radio, påvirker den andre dialekter, og dette har ført til at regionale særpreg i dialektene begynner å reduseres.

Registre

Som andre språk, har også thai registre, men i motsetning til andre språk, er registrene i thai meget forskjellige, og det kreves opplæring for å lære å mestre de formene man ikke er oppvokst med. Thai kan deles inn i to hovedregistre: hverdagsspråk og religiøst/kongelig (ราชาศัพท์ [ra: tɕʰa: sap] *ratchasap*, bokstvelig «kongelig vokabular»). Hverdagsspråk kan igjen deles inn i registre som formelt, uformelt, høflig, uhøflig, etc.

Ratchasap er mer komplisert og bruker mange ord med opphav i sanskrit, pali og khmer, noe som gjør at skal man kunne forstå det skikkelig, trengs det egen opplæring i det. *Ratchasap* brukes alltid når man snakker om Kongen, kongefamilien og når man snakker om religion. Det er verdt å merke seg at *ratchasap* brukes ikke bare når man snakker om Thailands kongefamilie, men også kongelige fra andre land.

Tilsvarende, begrenser religion seg ikke bare til buddhismen, også andre religioner bruker *ratchasap*. F.eks. kalles Jesus på thai พระเยซู [pʰrá jesuː], der den første stavelsen, *phra* indikerer at det nå er snakk om en guddom eller person som bør æres. Kristne som er opplært med at bibelen bør oversettes til det språket folket snakker, slik at de lettest mulig kan forstå Guds ord, finner det da merkelig at man må oversette bibelen til en utgave av språket som folket vil ha problemer med å forstå. (Dette må likevel gjøres, fordi å bruke et folkelig språk ville være ensbetydende med å vise manglende respekt for kristendommen.)

Eufoni

Som andre språk i regionen, er det også en prosess som kalles «eufoni» (godlyd), som gir thai et større ordforråd. Eufoni-prosessen er ikke logisk, og danner nye ord, basert på enderim og/eller bokstavrim. F.eks. ordet «น้ำหน้า» ([nâm ná:]); dette ordet består av น้ำ (vann) og หน้า (ansikt), det første ordet, i denne sammensetningen har ingen betydning: «น้ำหน้า» betyr det samme som «หน้า», dvs. «ansikt». Grunnen til at man legger til «น้ำ», er fordi det danner et bokstavrim med det følgende ordet, og dermed skaper «eufoni». Et annet eksempel er begrepet «หมูเห็ดเป็ดไก่» ([mǔ: het pet gàj]) som betyr «mange typer kjøtt», men som bokstavelig betyr «svin, sopp, and, kylling»: Den noe «malplasserte» soppen ([het]) er tatt med, ettersom den rimer med det påfølgende ordet - and ([pet]), og dermed skaper «eufoni». Den siste av disse to eksemplene, er det mest typiske eksempelet på et uttrykk med godlyd: Slike uttrykk, ifølge Haas består helst av fire termer, der den andre har et enderim med den tredje, og enten ingen, eller en vag semantisk forbindelse med de andre ordene.[4] Man kan jo hevde at sopp, har en viss forbindelse med svin, and og kylling, ettersom man får en mer balansert rett dersom man legger litt grønnsaker til kjøttet.

Skriftsystem

Utdypende artikkel: Thai-skrift

Thai skrives et eget skriftsystem: thai-skriften. Dette skriftsystemet brukes også for å skrive forskjellige minoritetsspråk i Thailand, også laotisk og malayisk (som i Malaysia vanligvis skrives med det latinske alfabetet); det er også mulig å skrive pali (theravada-buddhismens teologiske språk) og sanskrit med thai-skrift, men en del bokstaver står da for en annen lyd enn det de vanligvis gjør. Thai-skriften er en abugida, bestående av 44 konsonanttegn, og 18 vokaltegn (disse kan kombineres for å representere flere enn 18 vokallyder). I tillegg er det fire tonemerker og fem diakritiske tegn (hvorav tre kun brukes for å skrive sanskrit og pali). Thai skrives fra venstre mot høyre uten mellomrom mellom ordene. Thai-skriften har fem egne tegn for tegnsetting, men har i nyere tid adoptert en del tegnsetting fra europeiske språk, som spørsmålstegn, utropstegn, anførseltegn og parenteser.

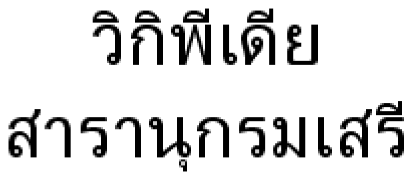
วิกิพีเดีย
สารานุกรมเสรี

«Wikipedia: Fritt leksikon» skrevet med thai-skrift.

Fonologi

En stavelse på thai består, for det meste, av en konsonant eller en konsonantklase av to konsonanter i begynnelsen av ordet, en eller flere vokaler, og en konsonant i slutten av ordet. En stavelse har også en tone.

Vokaler

Grunnvokalene i thai fremgår av tabellen under, gjengitt med det internasjonale fonetiske alfabetet.

	Fremre	**bakre**	
	Urundet	**Urundet**	**Rundet**
Trang	/i/	/ɯ/	/u/
Halvtrang	/e/	/ɤ/	/o/
Halvåpen	/ɛ/		/ɔ/
Åpen		/a/	

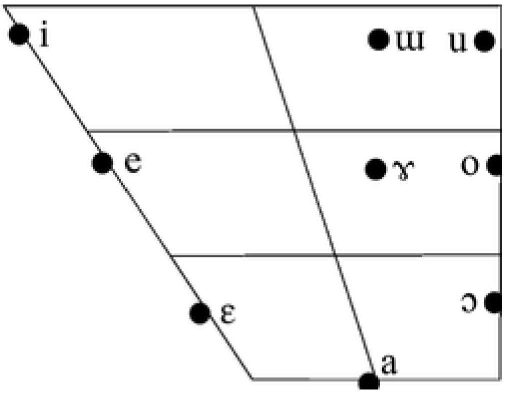

Grunnvokalene i thai, i henhold til det internasjonale fonetiske alfabetet.

Alle vokalene kan opptre i enten lang eller kort form, og disse er separate fonemer. I tillegg til grunnvokalene over, har thai òg et stort antall diftonger og også noen triftonger. Diftongene ender enten med [j], [o]/[w] eller [a].

	a	j	o
i			/io̯/
e			/eo̯/
ɛ			/ɛo̯/
ɯ	/ɯa̯/		
ɤ		/ɤj/	
a		/aj/	/ao̯/
u	/ua̯/	/uj/	
o		/oj/	
ɔ		/ɔj/	

Stort sett, skiller ikke diftongene mellom kort og lang uttale, selv om det er mulig å gjengi kort og lang uttale i skrift.

Triftongene som finnes i thai-språket er /io̯w/, /ua̯j/ og /ɯa̯j/ (alle disse kan anses som en diftong som får enda en vokallyd lagt til seg på slutten).

Konsonanter

Thai har 20 konsonantlyder som kan innlede en stavelse, disse er:

		Bilabial	**Labiodental**	**Dental/alveolar**	**Post-alveolar**	**Palatal**	**Velar**	**Glottal**
Klusil	**toneløs**	p		t			k	
	aspirert	pʰ		tʰ			kʰ	
	betonte	b		d				
Frikativ			f	s				h
Affrikat	**toneløs**				t͡ɕ			
	aspirert				t͡ɕʰ			
Nasal		m		n			ŋ	
Vibrant				r				
Approksimant						j	w	
	lateral			l				

I tillegg er det mulig for en stavelse å starte med en av de følgende konsonantklasene: [pr], [pl], [pʰr], [pʰl], [tr], [tʰr], [dr], [kr], [kl], [kʰr], [kʰl], [kʰw] eller [kw].

Merk at thai skiller mellom ustemte aspirerte og ustemte uaspirerte plosiver. For en person som snakker norsk (eller engelsk), der det bare skilles mellom ustemt aspirert og stemt uaspirert plosiv, høres en ustemt uaspirert plosiv ut som en blanding av de to distinkte fonemene man har i sitt eget språk. F.eks. lydene [pʰ] og [b], er de som på norsk skrives p og b, mens [p] for en person som snakker norsk gjerne høres ut som en blanding av norsk p og b; det samme gjelder [tʰ] og [d], der [t] høres ut som en blanding av norsk t og d. Thai har ikke noe fonem [g] (det eksisterer kun som en allofon for [k]), men mens [kʰ] uttales som en norsk k, høres [k] ut som en blanding av norsk k og g. Noen transkripsjonssystemer for thai, velger derfor å transkribere de uaspirerte ustemte plosivene med digrafene <bp>, <dt> og <gk>.

Vibranten [r] holder på å forsvinne og å bli erstattet av den laterale approksimanten [l]. I de ovennevnte konsonantklasene der l og r inngår, vil en person som slurver med å skille [r] og [l] fra hverandre enten uttale [l] eller bare uttale den første plosiven ([p], [t], [d] etc.). Idealet er fremdeles at [r] skal uttales, og dette gjøres så å si alltid på radio, av personer som arbeider i TV og i musikk; filmer og TV-dramaer bruker ofte en mer «folkelig» uttale, der [r] erstattes av [l].

Fonemet [kʰ] uttales noen ganger mer som [x] eller [χ], og kan noen ganger også gå over i [h], men dette ansees også for å være «feil» uttale.

Affrikatene [t͡ɕ] og [t͡ɕʰ] uttales gjerne som de allofone frikativen [ɕ] og [ɕʰ]. Den førstnevnte uttales gjerne retroflekst – [tʂ].

I slutten av en stavelse, kan det kun være en vokal, eller en av de følgende seks konsonantene:

	Klusil	**Nasal**
Bilabial	p̚	m
Velar	k̚	ŋ
Dental	t̚	n

Ofte sies det at et ord på thai bare kan slutte med en av åtte konsonantlyder (i tillegg til vokaler): [p], [k], [t], [m], [ŋ], [n], [w] eller [j] (บ, ก, ด, ม, ง, น, ว, ย). Dette stemmer delvis med thai-rettskriving, der konsonanter som opptrer i slutten representerer en av disse lydene. Lingvistisk sett, er dette likevel feil, ettersom lydene [w] og [j] i slutten av en stavelse alltid inngår i en diftong, og ikke er selvstendige fonemer.

Toner

Thai har fem toner. Til sammenligning har mandarin-kinesisk fire toner, laotisk og vietnamesisk seks og kantonesisk ni. Sammenlignet med andre tonespråk, er ikke tonesystemet i thai særlig komplekst, men for en person som snakker et språk der toner ikke brukes, eller der det ikke er viktig del av språket, som i norsk, kan det innledningsvis være vanskelig å mestre et språk der toner er egne fonemer, uavhengig av hvor mange toner det har. Selv om thai har fem toner, er det sjeldent at man kan finne fem ord som i uttale er helt like, og bare skilles fra hverandre med tone: Det er vanligvis bare en tre-fire ord som inngår i et slikt minimalt sett.

De fem tonene thai språket har er: høy, lav, mellom, synkende, stigende; de to siste er konturtoner. I denne tabellen brukes ordet [na:] for å vise de forskjellige tonene, merk at med lav tone, har dette ordet ingen betydning.

Navn	Tone	Eksempelord	Oversettelse	Beskrivelse
เสียง สามัญ [sǐa̯ŋ sǎ:man]	Mellomtone	นา [na:]	«mark»/«eng»	Ingen spesiell kontur, bare «flat» uttale av ordet
เสียงเอก [sǐa̯ŋ è:k]	Lav tone	หน่า [nà:]	ingen betydning	Ingen kontur, uttales lavt/dypt
เสียงโท [sǐa̯ŋ to:]	Fallende tone	หน้า [nâ:]	«ansikt»	Tonen stiger, for så å falle
เสียงตรี [sǐa̯ŋ tri:]	Høy tone	น้า [ná:]	«tante»/«onkel» - mor eller far sin yngre bror eller søster	Ingen kontur, uttales høyt/lyst
เสียงจัตวา [sǐa̯ŋ tɕàtàwa:]	Stigende tone	หนา [nǎ:]	«tykk»	Tonen synker for så å stige igjen. Gjerne den letteste tonen for en som snakker norsk å uttale; høres ut som den siste stavelsen i et spørsmål, omtrent som om et ord med denne tonen ble skrevet med et spørsmålstegn etter. F.eks. เสียง [sǐa̯ŋ] uttales omtrent som om det var skrevet «siang?».

En av de første setningene en person som lærer thai gjerne vil møte er «ไม้ใหม่ไม่ไหม้ไหม» [máj màj mâj mâj mǎj], som betyr noe slikt som «Ny ved brenner ikke?». Setningen består kun av ordet [mai], men med fire forskjellige toner (høy, lav, fallende, fallende, stigende). [maj], med mellomtone finnes ikke som eget ord, og inngår ikke i det minimale settet [maj]. Som tonespråk, er det svært lett å lage ordspill på thai (ettersom ord med vesentlig stor betydningsforskjell kan være veldig like), og ordspill er et typisk element i thai-humor.

Grammatikk

Thai er, i likhet med andre språk i Sørøst-Asia og kinesisk, et analytisk (eller isolerende) språk. Dermed handler dets grammatikk i høy grad med ordstilling og setningsstruktur heller enn morfologi (ordbøyning). Mens europeiske språk ofte bruker bøyning for å uttrykke for eksempel tempus og pluralis, bruker thai grammatiske partikler eller syntaktiske konstruksjoner for å oppnå samme effekt.

Syntaks

Syntaksen i thai (ordstilling og meningsoppbygning) følger den grunnleggende ordstillingen subjekt–verb–objekt (SVO). Thai har ingen subjekts- eller objektstvang, og der et subjekt og objekt har blitt introdusert, vil det ofte utelates videre, slik at man ender opp med setningskonstruksjoner som SV, VO og V, der subjektet og/eller objektet er underforstått. F.eks. «ฉันกินข้าวผัดไก่ ชอบมาก» [tɕʰán kin kʰâw pʰát kài tɕʰɔ̂p mâ:k] som betyr «Jeg spiser (eller spiste) stekt ris med kylling. [Jeg] liker [stekt ris med kylling] godt.» I den siste setningen er både subjekt og objekt utelatt.

Spørsmål

Spørsmål dannes ved at et spørreord erstatter det ukjente elementet (subjekt, objekt, predikat) eller ved hjelp av en spørrepartikkel:

- ไหม ([mǎj]) legges til på slutten av en setning: «รถคุณสีแดง» [rót khun sǐ dɛ:ŋ] betyr «bilen din er rød» mens «รถคุณสีแดงไหม» [rót khun sǐ dɛ:ŋ mǎj] betyr «er bilen din rød?»
- ทำไม ([tʰam maj] «hvorfor») legges til på slutten av en setning for å be om en forklaring på hvorfor noe blir gjort: «คุณกินอหารทำไม» [kʰun kin àhǎ:n tʰammaj] «hvorfor spiser du mat?»
- อย่างไร ([jà:ŋ raj] «hvordan») legges til på slutten av en setning for å be om en forklaring på hvordan noe blir gjort: «คุณกินอหารอย่างไร» [kʰun kin àhǎ:n jà:ŋ raj] «hvordan spiser du mat?»
- ใคร ([kʰraj] «hvem») erstatter subjektet og/eller objektet i et spørsmål: «ใครทำนั่น» [kʰraj tʰâm nân] «hvem gjør (eller gjorde) det?»; คุณรักใคร [kʰun rák kʰrai] «hvem elsker du?».
- อะไร ([àraj] «hva») erstatter helst objekt: «นั่นเป็นอะไร» [nân pen àraj] «hva er det?»
- ไหน ([nǎj]) har en betydning omtrent som «hvilken»; denne plasseres alltid etter en klassifikator: «อันไหน» [an nǎj] «hvilken gjenstand»; «คนไหน» [kʰon nǎj] «hvilken person»; «ที่ไหน» [tʰî: nǎj] «hvilket sted» (dvs. «hvor»). I den siste konstellasjonen droppes gjene ที่ [tʰî:], der det er åpenbart at man snakker om et sted, f.eks. der verbet har med bevegelse/reising å gjøre.[5]
- กี่ ([kì:]) settes foran en klassifikator og spør «hvor mange» (et bestemt antall): «คุณมีรถกี่คัน» [kʰun mi: rot kì: kʰan] «hvor mange biler har du?»
- เท่าไร ([tʰâw raj]) plasseres etter en klassifikator, et verb eller et adjektiv og spør «hvor mye» (en gitt mengde): «เขาอายุเท่าไร» [kʰâw a:jú tʰâw raj] «hvor gammel er han/hun?» På egen hånd brukes dette spørreordet ofte med betydningen «Hva koster dette?» (gjenstandens pris er da det underforståtte subjektet.)

Substantiv

Substantiv har ikke noe grammatisk kjønn, og det skilles ikke mellom singularis og pluralis og bestemt og ubestemt form. Noen ganger vil man indikere flertall ved hjelp av å repetere et ord, f.eks. «เด็ก» [dèk] mot «เด็ก ๆ » [dèk dèk] («barn»). Det er verdt å merke seg at det ikke er noe i ordet «เด็ก» som skulle tilsi at det skulle være singularis, det kan være både singularis og pluralis, avhengig av sammenheng. For å indikere antall brukes klassifikatorer, som plasseres etter substantivet: Tallord plasseres *før* klassifikatoren, adjektiv og ordenstall *etter* klassifikatoren. Det er også mulig å vise bestemmelse ved hjelp av นี้ [ní:], นั้น [nán] og โน้น [nó:n]. Det er ingen god måte å oversette disse ordene til norsk på. Disse legges etter klassifikatoren og indikerer bestemmelse ved å peke på hvilken ting det snakkes om: Den første indikerer tingen som er *her*, den andre tingen som er *der (borte)* og den tredje den tingen som er enda lengre borte. Slik kan den første oversettes med «denne» og de to andre med «den [substantiv] der». โน้น [nó:n], for ting som er lengre borte enn นั้น [nán], krever at man snakker om tre forskjellige ting: Da er นี้ [ní:] den nærmeste, โน้น [nó:n] den som er lengst vekke og นั้น [nán] den som er mellom de to. Dersom man kun snakker om to gjenstander er นี้ [ní:] den nærmeste mens นั้น [nán] er den som er lengre vekke.

Pronomen

På thai brukes et stort antall ord som tilsvarer europeiske språks pronomen. Hvilket ord man velger har blant annet å gjøre med alder, rang, kjønn og høflighet. Ettersom de fleste thai-ord består av kun én stavelse, har det ikke alltid noe for seg å erstatte et substantiv med et pronomen, og det er mulig å gjenta selve substantivet, i stedet for å erstatte det med et pronomen. I europeiske språk unngår man i det lengste å gjenta et substantiv i samme periode, mens man på thai har langt høyere terskel for å oppfatte gjentagelse av samme ord som dårlig språkfølelse.

I institusjonaliserte relasjoner, er det gjerne vanlig å bruke en persons tittel, også som pronomen. Slik er det vanlig at en lærer refererer til seg selv som ครู ([kʰru:] «lærer»), og elevene vil refererere til læreren med det samme ordet. Foreldre vil referere til seg selv som henholdsvis พ่อ ([pʰɔ̂:] «far») og แม่ ([mɛ̂:] «mor») og også bli tiltalt med disse titlene av sine barn. Innenfor militærvesenet, vil man gjerne bruke sin militære grad for å referere til seg selv: En sersjant vil omtale seg selv, og bli tiltalt av sine under- og overordnede som จ่า [tɕâ:] (sersjant). Blant venninner vil jenter ofte bruke kallenavnet sitt for å referere til seg selv.

Det er også vanlig å referere til mennesker man ikke kjenner med familiære titler. De vanligste er น้อง ([nɔ́ːŋ] yngre søsken) og พี่ ([pʰîː] eldre søsken), den siste brukes langt mer enn den første, ettersom en eldre person er en som respekteres mer. Ofte brukes "phi" og "nong" sammen med en persons kallenavn, f.eks. "Phi Ann" [pʰîː ɛːn] («storesøster Ann»). Noen ganger, særlig i digital bruk, kan man se ordet พี่ [pʰîː] forkortet til den engelske bokstaven "P". Er personen mye eldre enn en selv, kan man gjerne å benytte ป้า ([pâ:] mor eller fars eldre søster («tante»)) eller ลุง ([luŋ] mor eller fars eldre bror («onkel»)). Man kan til og med bruke ยาย ([jaj] mormor) og ตา ([ta:] morfar). De to første [pʰîː] og [nɔ́ːŋ] brukes uavhengig av kjønn, mens de resterende er kjønnsspesifikke. Som man gjerne ville forventet, er ikke damer begeistret for å bli eldre, derfor vil man gjerne kalle damer [nɔ́ːŋ] («lillesøster») selv om de er omtrent like gamle som én selv, eller kanskje til og med litt eldre. Man bør derfor være litt forsiktig med å kalle damer [pâ:] og [jaj], med mindre det er en synlig stor aldersforskjell.

Den følgende tabellen gir noen den av de vanligste pronomenene på thai, og hvordan de brukes.

Ord	RTGS	IPA	Betydning	Bruk
ผม	phom	[pʰǒm]	jeg/meg	høflig form for menn
ดิฉัน	dichan	[dìːtɕʰán])	jeg/meg	høflig form for kvinner, brukes sjeldent
ฉัน	chan	[tɕʰăn]	jeg/meg	høflig og hverdagslig for kvinner; kan også brukes av menn, men primært i parforhold
คุณ	khun	[kʰun]	du/deg/De/Dem	høflig tiltaleform
ท่าน	than	[tʰân]	De/Dem	svært høflig tiltaleform
เขา	khao	[kʰăw]	tredje person han/ham/hun/henne	
เธอ	thoe	[tʰɤː]	hun/henne du/deg	noenlunde uformelt svært uformelt, brukes spesielt i parforhold
มัน	man	[mɑn]	den/det	brukes om ting/gjenstander, svært nedlatende omtale av mennesker
เรา	rao	[raw]	vi/oss jeg/meg	uformelt brukt om én selv

For gjenstander er det vanlig å bruke นี่ [nî:] นั่น [nân] og โน่น [nô:n] som pronomen. Disse tilsvarer นี้ [ní:] นั้น [nán] og โน้น [nó:n] som er beskrevet ovenfor, der นี่ betegner den aller nærmeste gjenstanden, นั่น en som er lengre borte og โน่น den som er lengst vekke.

Adjektiv

Adjektiv plasseres etter det substantivet det beskriver, eller etter substantivets klassifikator, der dette brukes. Det skilles ikke mellom adjektiv som beskriver et substantiv og adjektiv som opptrer som predikativ: ผู้หญิงสวย [pʰù: jǐŋ sǔ̯aj] kan bety både «vakker kvinne» og «kvinnen er vakker». Adjektiv bøyes ikke i kjønn og tall.

Gradbøying gjøres med ordene กว่า [kwàː] «enn» og ที่สุด [tʰîː sùt] «mest». สวยกว่า [sǔ̯aj kwàː] (bokstavelig «vakker enn») betyr således «vakrere/mer vakker» og สวยที่สุด [sǔ̯aj tʰîː sùt] «den vakreste». Et adjektiv i komparativ inneholder alltid ordet «enn», uansett om setningen inneholder det som substantivet sammenlignes med.

Verb

Tid og aspekt

Thai har ikke bøyninger, og ofte avstår man helt enkelt fra å angi tid og aspekt. Tid markeres gjerne bare ved hjelp av adverb (f.eks. «i morgen», «tidligere», «aldri»). I tillegg har man tidsadverbet จะ [tɕá] som brukes for å markere fremtid, og kan anses som å tilsvare det norske «å skulle». Adverbet กำลัง [kamlaŋ] markerer progressivt aspekt (det som gjøres, gjøres over en hvis periode), som engelsk *continuous tense* (*to be* + *-ing*). Begge disse plasseres foran verbet de modererer. เคย [kʰɤj] kan gjerne oversettes med «noensinne» og brukes bekreftende for å understreke at man har gjort noe: เคยไป [kʰɤj paj] «har gått» kan brukes for å understreke at man, på et eller annet tidspunkt har besøkt et sted.

Passivum

Passivum dannes ved hjelp av verbet ถูก [tʰú:k] og preposisjonen โดย [do:j]. ถูก [tʰú:k] settes foran verbet og โดย [do:j] etter verbet. F.eks. แดน**ถูก**เตะ**โดย**ดำ [dɛ:n tʰú:k tɛ do:j dam] «Dan sparkes av Dam».

Adverb

Adverb kan dannes på to måter, den ene er ved å doble et adjektiv, den andre, og ordentlige måten, der อย่าง [jà:ŋ] legges foran adjektivet. Setningen «vi kjører fort» kan derfor skrives som både:

- เราขับเร็ว ๆ [raw kʰáp rèw rèw]
- เราขับอย่างเร็ว [raw kʰáp jà:ŋ rèw]

Referanser

1. ^ Ethnologues tall fra 2000 (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=tha)
2. ^ a b J. Higbie. «Comparing Both Languages». Besøkt 5. januar 2009.
3. ^ Wanna Tienmee (1992). «Classification by Tone Shapes and by Tone Patterns of Tonal Splits and Coalscences» (PDF). *Mon-Khmer Studies* **(engelsk)** (21): 229-236.
4. ^ Mary Haas (1964). «Elaborate Expressions». *Thai-English Student's Dictionary* (2 utg.). Stanford, Ca: Stanford University Press. s. xvii-xviii.
5. ^ Benjawan Poomsan Becker (1995). *Thai for Beginners*. Bangkok: Paiboon Publishing. s. 70.

Eksterne lenker

Hentet fra «https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Thai&oldid=19115776»

Denne siden ble sist redigert 19. jan. 2019 kl. 14:52.

Innholdet er tilgjengelig under Creative Commons-lisensen Navngivelse-Del på samme vilkår, men ytterligere betingelser kan gjelde. Se bruksvilkårene for detaljer.